

Speciaal,
geborgen en
uitdagend

REGLEMENT SCHOOLDIPLOMA

Versie 2023



KPO Speciaal Onderwijs
De Kameleon

Inhoud

Inleiding.....	3
Toelichting op het Schooldiploma Vso	3
Artikel 1: Begrippen	4
Artikel 2: De eisen voor het behalen van een diploma.....	5
Deel 1: Voldoende onderwijsdeelname.....	5
Deel 2: Het Portfolio	5
Deel 3: Het Examendossier	6
Artikel 3: Het Examendossier.....	6
Artikel 4: Het Examengesprek.....	7
Artikel 5: Herkansing.....	7
Artikel 6: De Examencommissie.....	7
Artikel 7: Bezwaarmogelijkheid	8
Artikel 8: Vaststelling en wijziging	8
Artikel 9: Publicatie	8
Artikel 10: Slotbepaling.....	8
Bronnen.....	9
Bijlage 1 Inhoud van het Portfolio	10
Bijlage 2 Checklist	11

Inleiding

In dit examenreglement worden de eisen en de te volgen procedure beschreven om tot diplomering van het voortgezet speciaal onderwijs (Vso) te komen. In het Reglement wordt uitgegaan van leerlingen die binnen De Kameleon opgeleid worden in de uitstroomprofielen dagbesteding en arbeidsmarktgericht. Het Reglement richt zich op het laatste leerjaar waarin de leerling gaat uitstromen. Overal waar *hij en/of zijn* staat wordt ook *zij en/of haar* bedoeld.

Toelichting op het Schooldiploma Vso

Vanaf het schooljaar 2021-2022¹ hebben leerlingen die onderwijs volgen in de uitstroomprofielen dagbesteding en arbeidsmarktgericht van het Vso, recht om hun schoolloopbaan af te kunnen ronden met een Schooldiploma. Dit Schooldiploma geeft deze leerlingen de erkenning die zij verdienen en zorgt voor meer kansengelijkheid in het onderwijs. Met het Schooldiploma kunnen de leerlingen van het Vso aantonen welke ontwikkeling zij tijdens hun schoolloopbaan hebben gemaakt en het voortgezet onderwijs op het Vso afronden.

Het diploma geeft geen instroomrecht in het vervolgonderwijs en heeft dus geen civiel effect. De civiele waarde zit in de ontwikkeling die de leerling heeft doorgemaakt, de erkenning voor de leerling en de ouders/verzorgers en de herkenbaarheid van de verschillende onderdelen voor de arbeidsmarkt.

De wetswijziging houdt het volgende in:

Artikelen 14d en 14g van de Wet op de expertisecentra is gewijzigd en luidt:

“Artikel 14d. Schooldiploma Vso dagbesteding en 14g arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel

- 1. De directeur reikt een Schooldiploma voortgezet speciaal onderwijs uit aan de leerlingen die het onderwijs in het uitstroomprofiel dagbesteding of arbeidsmarktgericht verlaat, voor wie de leerplicht, bedoeld in paragraaf 2 van de Leerplichtwet 1969, is geëindigd en die naar het oordeel van de directeur in aanmerking komt voor het Schooldiploma. De directeur baseert zijn oordeel op een Reglement dat door het Bevoegd gezag wordt vastgesteld.*
- 2. Een Portfolio waarin de behaalde resultaten zijn opgenomen, maakt deel uit van het Schooldiploma.*
- 3. Bij ministeriële regeling wordt een model voor het Schooldiploma vastgesteld.*
- 4. De leerling die een deel van het programma heeft voltooid, de school verlaat en niet op grond van het eerste lid een Schooldiploma ontvangt, ontvangt een Verklaring.*

De wettelijke regeling beperkt zich tot het voorschrijven van de verplichting dat het Bevoegd gezag een examenreglement moet opstellen, maar laat de sector/school vrij in het regelen van de inhoud daarvan. De enige wettelijke eis is dat het portfolio waarin de behaalde resultaten en/of ontwikkeling van de leerling zijn opgenomen, onderdeel moet uitmaken van het Schooldiploma. Het portfolio is gebaseerd op de kerndoelen van de uitstroomprofielen Vso dagbesteding en arbeidsmarktgericht (SLO, 2022).

¹ Staatsblad 2021, 179.

Artikel 1: Begrippen

In dit Reglement komen de volgende begrippen voor in alfabetische volgorde. Elk begrip wordt kort toegelicht.

Assessor:	Een door de school aangewezen persoon, die bevoegd is om een Examengesprek te voeren. Deze persoon heeft geen belang bij de beoordeling van de leerling.
Bevoegd gezag:	Het Bevoegd gezag zijn degenen die de dagelijkse leiding hebben over de school (College van Bestuur). De Schoolleiding vertegenwoordigt het Bevoegd gezag op het niveau van de school.
Bezwaarschrift:	Een document waarmee iemand aangeeft dat hij het niet eens is met een besluit van de Examencommissie.
Examencommissie:	De commissie die beoordeelt of een leerling wel of niet een diploma behaald heeft.
Examendossier:	Een selectie van bewijzen opgebouwd volgens de gestelde eisen verzameld in het reglement.
Examengesprek/ presentatie:	Afrondende presentatie waarbij de leerling zichzelf presenteert in het bijzijn van een Examinator van de school, een assessor en wanneer mogelijk, maximaal twee begeleiders die de leerling zelf gekozen heeft.
Examenkandidaat:	Een leerling die de opleiding voltooid heeft en examen gaat doen.
Examinator:	Een begeleider uit de groep van de leerling.
INVRA	INventarisatie Van Redzame Aspecten. Een arbeidscompetentietest die per leerling meerdere malen in de schoolloopbaan (in het vso) afgenomen wordt.
Geschillencommissie:	De commissie die beoordeelt of een aangetekend bezwaar gegrond is en bestaat uit de schoolcontactpersoon, een leerkracht uit het Vso van een onder- of middenbouwgroep en een stagebegeleider.
MR:	De Medezeggenschapsraad bestaat uit vertegenwoordigers van personeel en ouders van school. Zij beslissen mee over het schoolbeleid. Het is verplicht om een MR te hebben op iedere school.
Ouders/ verzorgers:	Wettelijk vertegenwoordigers van de leerling(en).
Portfolio:	Een ontwikkelingsgericht dossier met bewijsstukken van opgedane kennis, vaardigheden en ervaringen.
Reglement:	Een set van afspraken met betrekking tot het 'Schooldiploma Vso dagbesteding uitstroomprofiel'.
Schoolcontactpersoon:	De schoolcontactpersoon is een aanspreekpunt voor zowel ouders, leerlingen als medewerkers over allerlei zaken waar desbetreffende persoon vragen of zorgen over heeft. De schoolcontactpersoon luistert naar de vraag en biedt hulp of adviseert.
Schoolleiding:	De directeur van De Kameleon.

Stagebegeleider:	Een medewerker van de school die Vso-leerlingen begeleidt tijdens de uitvoering van stages binnen en buiten de school.
Verklaring:	Leerlingen die niet voldoen aan de gestelde eisen die beschreven staan in het Reglement om het 'Schooldiploma Vso uitstroomprofiel Dagbesteding' te behalen, ontvangen een Verklaring. In de Verklaring staat vermeld wanneer een leerling stond ingeschreven op De Kameleon, hoeveel de leerling procentueel aanwezig is geweest en aan welke leergebieden de leerling gewerkt heeft.
Vso:	Voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 2: De eisen voor het behalen van een diploma.

Om het Schooldiploma Vso te behalen, dient de leerling te voldoen aan:

- Deel 1: Voldoende onderwijsdeelname
- Deel 2: Het Portfolio
- Deel 3: Het Examendossier

Deel 1: Voldoende onderwijsdeelname

Deze aanwezigheidseis is gesteld omdat werkgevers erop moeten kunnen vertrouwen dat de leerling ook daadwerkelijk aanwezig is op de stage en/of werkplek (betrouwbaarheid). Een leerling heeft binnen zijn mogelijkheden voldoende aan het onderwijs deelgenomen (inclusief de stages) bij een aanwezigheid van tenminste 95% gedurende het laatste schooljaar.

Deel 2: Het Portfolio

Het Portfolio is een verzameling van bewijsstukken. Het geeft inzicht in de doorgemaakte ontwikkeling en het beheersingsniveau op de verschillende onderdelen. Met het Portfolio kan de leerling inzichtelijk maken wie hij is, wat zijn wensen zijn en wat hij kan. Het Portfolio is in beheer van de leerling, de school faciliteert de leerling in het vormen en vullen van het Portfolio. Een voorbeeld van de inhoud van het Portfolio is opgenomen in bijlage 1. Voor leerlingen met het uitstroomprofiel dagbesteding activiteiten- of belevingsgericht is een aanpassing gemaakt, gebaseerd op wat haalbaar is voor hen.

1. Eisen die gesteld worden aan het Portfolio:
 - Werken: loopbaanoriëntatie aan de hand van praktijkvakken en stages, leergesprekken en diploma of deelcertificaten van Brug naar Werk.
 - Wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming; heeft actief deelgenomen aan het lesaanbod.
 - Kernvakken: beheersing en doorgemaakte ontwikkeling op het gebied van Rekenen en Wiskunde en Nederlandse Taal en Communicatie.
 - Presentatie "wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik".

Eisen die gesteld worden aan het Portfolio ten aanzien van activiteiten - en belevingsgerichte dagbesteding:

- Praktijkvorming; heeft deelgenomen aan praktijkvormende activiteiten en/of stages.
 - Wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming; heeft deelgenomen aan het lesaanbod.
 - Kernvakken: beheersing en doorgemaakte ontwikkeling op het gebied van Rekenen en Wiskunde en Nederlandse Taal en Communicatie.
 - Presentatie “wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik” – naar eigen vermogen (of gepresenteerd door groepsleerkracht) en wijze.
2. De leerling mag examen doen bij de Examencommissie, indien hij voldaan heeft aan hierboven vermelde eisen;
 3. De leerling krijgt een herkansingsmogelijkheid binnen de termijn van één stageblok. Deze is passend bij het niveau en de belevingswereld van de leerling en wordt individueel bepaald door de groepsleerkracht en de Examencommissie.
 4. Wanneer de leerling ook na de herkansing niet aan de voorwaarden voldoet, dan krijgt de leerling een Verklaring².

Deel 3: Het Examendossier

Een opgebouwd Examendossier (zie Artikel 3) bestaande uit bewijzen van ontwikkeling en/of beheersing die terug te vinden zijn in het Portfolio.

Artikel 3: Het Examendossier

De in Artikel 2 gestelde eisen zijn terug te vinden in het Examendossier als onderbouwing voor het diploma. Dit dossier bestaat uit:

1. Persoonsgegevens, curriculum vitae, pasfoto;
2. Het Portfolio met daarin tenminste;
 - a. Behaalde onderwijs-/toetsresultaten (zoals Zien! of CITO);
 - b. Bewijzen van praktijkvorming;
 - c. Bewijzen van stages;
 - d. Deelcertificaten en/of diploma Brug naar werk;
 - e. Leergesprekken en persoonlijke leerdoelen van de leerling;
 - f. Arbeidsvaardigheden testen, zoals INVRA;
 - g. Bewijzen van de ontwikkeling op de gebieden wonen, vrije tijd en burgerschap;
 - h. Presentatie ‘wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik’ (eventueel met ondersteuning);
 - i. Optioneel voor activiteiten – en belevingsgerichte dagbesteding): drie foto’s over wat de leerling wil delen met de Examencommissie? School en werk gerelateerd.
3. De onderdelen waarvoor de leerling, mocht het nodig zijn, een herkansing heeft.

In bijlage 2 is een checklist toegevoegd waarmee aangetoond kan worden of aan alle onderdelen voldaan is. De ontwikkeling en beheersing van de leerling kan per onderdeel geduid worden met een ‘ja/nee’. De eisen voor het te beheersen eindniveau zijn gebaseerd op de geplande onderwijsdoelen van de individuele leerling. Voor het onderdeel Portfolio (deel 1) moet de leerling minimaal acht onderdelen positief scoren. Het onderdeel Werken is verplicht, omdat hier de loopbaanoriëntatie en ontwikkeling op het gebied van arbeid het meeste zichtbaar wordt.

² Bron: Wijziging WEC, artikel 14d lid 4. Datum van raadplegen: 14-01-22.

Als het Portfolio en het Examendossier van de leerling voldoet aan alle gestelde eisen van de school, dan wordt alles formeel met de leerling afgerond tijdens het Examengesprek.

Artikel 4: Het Examengesprek

Het Examengesprek vormt het afsluitende onderdeel om het Schooldiploma Vso te halen. Het gesprek bestaat uit een presentatie door de leerling aan de groepsleerkracht, een assessor en wanneer mogelijk andere belangrijke personen voor de leerling (max. 2). De vorm van de presentatie staat vrij aan de mogelijkheden en wensen van de leerling. Samen met de leerling wordt tijdens het Examengesprek teruggeblikt op het onderwijsproces, de behaalde resultaten en toekomstwensen van de leerling. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende punten:

1. Wie ben ik?
2. Wat kan ik?
3. Wat wil ik (in de toekomst) en wie kan mij daarbij helpen?

Wanneer de leerling het Examengesprek gevoerd heeft en vastgesteld is dat hij voldoet aan de in dit Reglement gestelde eisen, dan is de leerling geslaagd voor het Schooldiploma Vso.

Artikel 5: Herkansing

Leerlingen die niet aan de eisen voldoen, zoals gesteld in Artikel 2 en Artikel 3, worden besproken in de Examencommissie. Er kan alsnog een diploma verstrekt worden als er sprake is van:

- (Alsnog) laten zien te voldoen aan de eisen en/of;
- Bijzondere omstandigheden, zoals een operatie, overlijden van een familielid of wanneer er sprake is van een onderschrijding van onderwijstijd.
- De Examencommissie van de school bepaalt op welk onderdeel het Examendossier nog onvoldoende is en wat ervoor nodig is om de leerling alsnog een diploma te verstrekken.

Artikel 6: De Examencommissie

De Examencommissie bestaat uit:

- De directeur of adjunct-directeur die tevens voorzitter is van de commissie;
- Een secretaris die de verslaglegging en communicatie verzorgt;
- De interne begeleiders van het Vso.

De voornaamste taak van de Examencommissie is beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in Artikel 2 en Artikel 3. Vervolgens neemt de Examencommissie een besluit over:

- Het uitreiken van een diploma, (herkansing) of een Verklaring;
- Het aangeven van condities waaronder het diploma alsnog behaald kan worden.

Als een leerling niet voldoet aan de eisen wordt de leerling besproken in de Examencommissie. De Examencommissie zal informatie inwinnen bij bijvoorbeeld het team (zoals groepsleerkrachten, orthopedagogen, praktijk- en stagebegeleiders) om een beeld te vormen van de leerling. Als er sprake is van een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden, kan de commissie alsnog besluiten tot diplomering. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd.

Artikel 7: Bezwaarmogelijkheid

Een leerling of zijn Ouders/verzorgers kunnen bezwaar aantekenen tegen het besluit van de Examencommissie om geen diploma te verstekken. Het bezwaar dient binnen vijf werkdagen na het besluit van de Examencommissie, schriftelijk bij de Geschillencommissie te worden ingediend via het mailadres schoolcontactpersoon@dekameleonkpo.nl onder vermelding van 'Vso examen'.

De schoolcontactpersoon zal binnen vijf werkdagen een bevestiging geven van het ontvangen bezwaar en hoe deze verder behandeld gaat worden. De Leerling en/of Ouders/verzorgers krijgen de mogelijkheid hun bezwaar nadien mondeling toe te lichten bij de Geschillencommissie.

Het bezwaar wordt behandeld door de Geschillencommissie. De Geschillencommissie bestaat uit de Schoolcontactpersoon, een leerkracht Vso uit de onder- of middenbouw en een Stagebegeleider. Op advies van de Geschillencommissie neemt de Schoolleiding een beslissing op het Bezwaarschrift. De Schoolleiding zal binnen tien schooldagen na het indienen van het Bezwaarschrift een bindend besluit nemen. Dit besluit wordt schriftelijk en met redenen omkleed medegedeeld aan de leerling en Ouders/verzorgers.

Artikel 8: Vaststelling en wijziging

Het Bevoegd gezag van de school neemt een voorgenomen besluit ten aanzien van het examenreglement. Dit Reglement wordt voorgelegd ter instemming aan de Medezeggenschapsraad (MR) van de school. Nadat de MR instemming heeft verleend, stelt het Bevoegd gezag het Reglement definitief vast. Het Reglement wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Dit Reglement is vastgesteld door het Bevoegd gezag van De Kameleon op (datum).

Artikel 9: Publicatie

Het examenreglement van De Kameleon ligt ter inzage bij de Schoolleiding en de schooladministratie en staat op de website van de school. Het Reglement wordt uitgereikt aan de leerlingen en hun Ouders/verzorgers.

Artikel 10: Slotbepaling

In alle gevallen waarin dit Reglement niet voorziet en voor zover het in de gang van zaken van de Examencommissie betreft, beslist de Geschillencommissie .

Bronnen

Rijksoverheid. (2022, 04 26). *www.rijksoverheid.nl*. Opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/17/id-11155-k-2-wvst-Schooldiploma-pro-en-Vso#:~:text=hier%3A%20Home%20Documenten-,Voorstel%20van%20Wet%20tot%20wijziging%20van%20onder%20meer%20de%20Wet,de%20Wet%20voortgezet%20onderwijs%20BES&>

SLO. (2022, 04 26). *www.slo.nl*. Opgehaald van <https://www.slo.nl/sectoren/Vso/kerndoelen/>

Inhoudsopgave



Wie ben ik?



arbeidstesten



Wat wil ik leren?



Leergesprek



Wat kan ik?



Bewijzen van deelname interne stage



Bewijzen / evaluaties Begeleide Externe Stages



Bewijzen / evaluaties Werkleerplek



Overige bewijzen van deelname



Overige papieren

Bijlage 2 Checklist

Checklist Schooldiploma Vso	
Deel 1 Aanwezigheid	Aangetoond
- Aanwezigheid minimaal 95%	Ja/Nee
Opmerking:	
Deel 2 Portfolio	Aangetoond
Werken	
Praktijkvorming/ deelname aan stage of (dagbestedings) activiteiten	
- De doorgemaakte ontwikkeling op het gebied van praktijkvorming: Werknemersvaardigheden en vakvaardigheden/ deelname aan (dagbestedings) activiteiten.	Ja/Nee
- Curriculum vitae*	Ja/Nee
- Stages die de leerling gelopen heeft: bewijsstukken zitten in het Portfolio	Ja/Nee
- Diploma of deelcertificaten van Brug naar Werk* zitten in het Portfolio	Ja/Nee
Wonen	
- De doorgemaakte ontwikkeling op het gebied van wonen	Ja/Nee
Vrije tijd	
- De doorgemaakte ontwikkeling op het gebied van vrije tijd: Invulling/ vaardigheden/ wensen	Ja/Nee
Domein Burgerschap	
- Kennis over burgerschap, mediawijsheid, ICT-vaardigheden*	Ja/Nee
Kernvakken	
- Beheersing en doorgemaakte ontwikkeling op het gebied van : Nederlandse Taal en Communicatie	Ja/Nee
- Rekenen en Wiskunde	Ja/Nee
Presentatie 'Wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?'	Ja/Nee
Opmerkingen:	
Deel 2 Examengesprek	Aangetoond
Presentatie van het Portfolio en de persoonlijke ontwikkeling	Ja/Nee
Opmerkingen:	
Totaal	Aangetoond
Score per deel	
- Aanwezigheid	Ja/Nee
- Deel 1 Portfolio**	Ja/Nee
- Deel 2 Examengesprek	Ja/Nee
Geslaagd	Ja/Nee
Opmerkingen:	

*Leerlingen die uitstromen binnen het uitstroomprofiel dagbesteding naar belevingsgerichte of activiteitengerichte dagbesteding zijn hiervan uitgezonderd.

**8 van de 10 onderdelen moeten met 'ja' beoordeeld worden, waarvan Werken en Presentatie verplicht zijn.